

ΟΙ ΟΠΑΔΟΙ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ.

(Συνέχεια, ἴδε φυλλάδιον 21).

ἐπὶ τῆς τραπέζης ταύτης, δὲν θὰ ἐλάμβανον τὸν κόπον νὰ τὴν ἀναγνώσω, διότι θὰ ἔλεγον ὅτι τοῦτο εἶνε ἔργον τοῦ γραφέως, καὶ ἕκαστος ἔχει τὴν ὑπηρεσίαν του. Κύριε Ῥολάνδε, οἱ πόδες μου ἐκρύωσαν, καὶ ἐν ἀπουσίᾳ σας θὰ τοὺς θερμάνω καθήμενος εἰς τὴν ἑδραν σας· ἐν αὐτῇ δὲ θὰ μὲ εὕρητε ἐπανελθόντες, χωρὶς οὐδὲ νὰ κινήθῃ ἐκεῖθεν.

— Πολὺ καλὰ, κύριε, εἶπεν ὁ Ῥολάνδος, καὶ εἰσῆλθε παρὰ τῷ πρώτῳ ὑπάτῳ.

Ὁ Βοναπάρτης συνωμίλει μετὰ τοῦ στρατηγοῦ Ἐδουβίλλ, ἀρχιστρατήγου τοῦ στρατοῦ τῆς Βανδέας· ἀκούσας δὲ τὴν θύραν ἀνοιγομένην, ἐστράφη ἀνυπομόνως, εἰπών·

— Καὶ ὅμως εἶπον εἰς τὸν Βουριέν νὰ μὴ ἐπιτρέψῃ τὴν εἰσοδὸν εἰς οὐδένα.

— Μοὶ τὸ εἶπεν ὅτε διέβαινον, ἀλλὰ τῷ ἀπεκρίθην ὅτι δὲν εἶναι κἀνεὶς.

— Ἐχεις δίκαιον· τί μὲ θέλεις; λέγε ταχέως.

— Ἦλθε παρ' ἐμοί,

— Τίς;

— Ὁ ἄνθρωπος τοῦ Ἀβινιόν.

— Ἀ! ἄ! καὶ τί ζητεῖ;

— Ζητεῖ νὰ σὰς ἴδῃ.

— Νὰ ἴδῃ ἐμέ;

— Ναί, ὑμᾶς, στρατηγέ μου, σὰς φαίνεται παράξενον;

— Ὅχι, ἀλλὰ τί ἔχει νὰ μοὶ εἴπῃ;

— Ἠρνήθη ἐπιμόνως νὰ μοὶ ἐκφρασθῇ, ἀλλὰ δύναμαι νὰ βεβαιώσω περὶ αὐτοῦ ὅτι δὲν εἶνε μήτε ὀχληρὸς, μήτε τρελλός.

— Ὅχι, ἀλλ' εἶνε ἴσως δολοφόνος.

Ὁ Ῥολάνδος ἀνῆγειρε τὴν κεφαλὴν

— Τῷ ὄντι, ἀφοῦ σὺ τὸν εἰσάγεις...

— Ἄλλως δὲν ἀρνεῖται νὰ παρευρεθῇ εἰς τὴν συνδιάλεξιν καὶ θὰ ἴσταμαι μέσῳ αὐτοῦ καὶ ὑμῶν.

Ὁ Βοναπάρτης ἐσκέφθη ἐπὶ μικρόν·

— Ἄς εἰσέλθῃ, εἶπε.

— Γνωρίζετε, στρατηγέ μου, ὅτι ἐκτὸς ἐμοῦ...

— Ναί, ὁ στρατηγὸς Ἐδουβίλλ θὰ ἔχῃ τὴν καλωσύνην νὰ περιμείνῃ ὀλίγον, διότι ἡ συνδιάλεξις μας δὲν εἶναι ἐξ ἐκείνων, αἵτινες ἐξαντλοῦνται εἰς πρώτην συζήτησιν. Ὑπαγε Ῥολάνδε.

Ὁ Ῥολάνδος ἐξῆλθε, διῆλθε τὸ γραφεῖον τοῦ Βουριέν, εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιόν του καὶ εὗρε τὸν Μοργάν θερμαίνοντα τοὺς πόδας, ὡς εἶπεν.

— Ἐλθετε, τῷ εἶπεν, ὁ πρῶτος ὑπάτος σὰς περιμένει.

Ὁ Μοργάν ἠγέρθη καὶ ἠκολούθησε τὸν Ῥολάνδον, ὅτε δὲ εἰσῆλθον εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ Βοναπάρτου, οὗτος ἦτο μόνος· ῥίψας δὲ βλέμμα ταχὺ ἐπὶ τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν ὀπαδῶν τοῦ Ἰησοῦ, ἐπέσθη ἀμέσως ὅτι ἦτον ὁ αὐτὸς ἄνθρωπος, ὃν εἶχεν ἰδεῖ εἰς Ἀβινιόν.

Ὁ Μοργάν ἐστάθη βήματά τινα μακρὰν τῆς θύρας, καὶ ἔβλεπε καὶ αὐτὸς περιέργως τὸν Βοναπάρτην καὶ ἐπέθετο ὅτι πραγματικῶς ἦτον αὐτὸς ὁ ἴδιος, ὃν εἶχεν ἰδεῖ εἰς τὴν αἵθουσαν τοῦ ξενοδοχείου τὴν ἡμέραν ἐκείνην, καθ' ἣν ἐπεχείρησε τὴν κινδυνώδη ἀπόδοσιν τῶν διακοσιῶν λουδοβικέων, ἅτινα ἐκ κακῆς συνεννοήσεως ἐκλάπησαν ἀπὸ τῶν Ἰωάννην Πικότον.

— Πλησιάσατε, τῷ εἶπεν ὁ Βοναπάρτης· ὁ Μοργάν ἐκλίνε καὶ προσέθη τρία βήματα πρὸς τὰ ἐμπρός· ὁ δὲ Βοναπάρτης ἀνταπέδωκε τὸν χαιρετισμὸν τοῦτον διὰ μικρᾶς κατανεύσεως τῆς κεφαλῆς.

— Εἶπετε εἰς τὸν ὑπασπιστὴν μου, τὸν συνταγματάρχην Ῥολάνδον, ὅτι ἔχετε ἀνακοίνωσιν τινα νὰ μοὶ κάμῃτε.

— Ναί, πολῖτα πρῶτε ὑπάτε.

— Ἡ ἀνακοίνωσις αὕτη πρέπει νὰ γείνη πρὸς μόνον ἐμὲ κατὰ μόνας;

— Ὅχι, πολῖτα πρῶτε ὑπάτε, μ' ὅλον ὅτι εἶνε τοσαύτης σπουδαιότητος...

— Μὴ ἐπιθυμῇτε νὰ ἦμαι μόνος;

— Ἀναμφιβόλως, ἀλλ' ἡ φρόνησις...

— Ὅ,τι εἶνε φρονιμώτερον ἐν Γαλλίᾳ, εἶναι τὸ θάρρος, πολῖτα Μοργάν.

— Ἡ παρουσία μου παρ' ὑμῖν εἶναι ἀπόδειξις, στρατηγέ, ὅτι εἶμαι ὀλοσχερῶς τῆς γνώμης σας.

— Ἀφῆσέ μας μόνους, Ῥολάνδε, εἶπεν ὁ Βοναπάρτης στραφείς πρὸς τὸν συνταγματάρχην.

— Ἀλλὰ, στρατηγέ μου... ἐπέμεινεν ἐκεῖνος.

— Βλέπω ὅτι εἶσαι περίεργος νὰ μάθης, εἶπεν ὁ Βοναπάρτης πρὸς τὸν Ῥολάνδον χαμηλοφώνως πλησιάσας πρὸς αὐτόν, τί ὁ μυστηριώδης οὗτος ἱππότης τῶν μεγάλων ὀπαδῶν ἔχει νὰ μοὶ εἴπῃ· ὅταν ἀναχωρήσῃ, σοὶ τὸ λέγω.

— Δὲν εἶνε τοῦτο, ἀλλ' ἐὰν, ὡς εἶπατε πρὸ μικροῦ, ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἦναι δολοφόνος;

— Δὲν μοὶ ἐγγυήθης περὶ αὐτοῦ; μὴ κάμνης ὡς παιδίον, ἀφῆσέ μας... Καὶ ὁ Ῥολάνδος ἐξῆλθε.

— Ἰδοὺ τέλος εἴμεθα μόνοι, κύριε, εἶπεν ὁ πρῶτος ὑπατος, ὁμιλήσατε.

Ὁ Μοργάν, χωρὶς νὰ ὁμιλήσῃ, ἐξήγαγε τοῦ θυλακίου του μίαν ἐπιστολὴν καὶ τὴν παρουσίασεν εἰς τὸν στρατηγόν· οὗτος δὲ τὴν ἐξέτασε καὶ ἰδὼν ὅτι ἀπηυθύνετο πρὸς αὐτὸν καὶ ἔφερεν ἐπὶ τῆς σφραγίδος τὰ τρία κρίνα τῆς Γαλλίας,

— ὦ! ὦ! εἶπε, τί εἶναι τοῦτο, κύριε;

— Ἀνάγνωτε, πολῖτα πρῶτε ὑπατε.

Ὁ Βοναπάρτης ἤνοιξε τὴν ἐπιστολὴν καὶ εἶδεν ἀμέσως τὴν ὑπογραφὴν

— Λουδοβίκος, εἶπε.

— Λουδοβίκος, ἐπανέλαβεν ὁ Μοργάν.

— Ὅποιος Λουδοβίκος;

— Ὁ Λουδοβίκος Βουρβῶνος, νομίζω.

— Ὁ Κ. κόμης τῆς Προβηγκίας, ἀδελφὸς τοῦ Λουδοβίκου ΙΣΤ'.

— Καὶ κατὰ συνέπειαν Λουδοβίκος ΙΗ', ἀφ' οὗτος ὁ ἀνεψιὸς του Δελφίνος ἀπεβίωσεν.

Ὁ Βοναπάρτης παρετήρησεν ἐκ νέου τὸν ἄγνωστον, διότι τὸ ὄνομα Μοργάν, ὅπερ εἶχε προσλάβει ἦτον ἴσως ψευδώνυμον δι' οὗ ἀπέκρυπτε τὸ ἀληθές του ὄνομα. Εἴτα ἔφερε τὸ βλέμμα ἐπὶ τῆς ἐπιστολῆς καὶ ἀνέγνω.

» 3 Ἰανουαρίου 1800

» Οἰαδήποτε καὶ ἂν ᾖ ἡ ἐξωτερικὴ διαγωγὴ τῶν ὡς ὑμᾶς ἀνθρώπων, οὐδεμίαν ὁμως οὗτοι, κύριε, οὐδέποτε ἐμπνέουσιν ἀνησυχίαν. Ἐδέχθητε θέσιν ἐξοχόν, καὶ σᾶς συγχαίρω ὑπὲρ πάντα ἄλλον, ἀλλὰ γνωρίζετε ὅποια δύναμις καὶ ἰσχὺς ἀπαιτεῖται διὰ νὰ καταστήσῃ τίς εὐδαιμον ἐν μέγα ἔθνος. Σώσατε τὴν Γαλλίαν ἐκ τῶν ἰδίων αὐτῆς παρεκτροπῶν καὶ θέλετε ἐκπληρώσει τὴν εὐχὴν τῆς καρδίας μου· ἀπόδοτε αὐτῇ τὸν βασιλέα τῆς καὶ αἰ ἐπόμεναι γενεαὶ θέλουν εὐλογεῖ τὴν μνήμην σας. Ἄν ἀμφιβάλλητε περὶ τοῦ αἰσθήματος τῆς εὐγνωμοσύνης μου, ὀρίσατε τὴν θέσιν σας, ὀρίσατε τὴν τύχην τῶν φίλων σας. Ὡς πρὸς τὰς ἀρχάς μου, εἶμαι Γάλλος ἐπιεικὴς ἐκ χαρακτῆρος, ἔσομαι ἐπιεικέστερος ἐκ φρονήσεως. Ὅχι, ὁ νικητὴς τοῦ Λόδη, τοῦ Καστιλιόνε καὶ τῆς Ἀρχόλης, ὁ κατακτητὴς τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Αἰγύπτου δὲν θέλει προτιμῆσαι τῆς δόξης ματαιὰν λάμψιν. Μὴ χάσῃτε πολὺτιμον καιρὸν, δυνάμεθα νὰ ἐξασφαλίσωμεν τὴν τύχην τῆς Γαλλίας· λέγω δὲ νὰ ἐξασφαλίσωμεν, διότι ἔχω τὴν ἀνάγκην τοῦ Βοναπάρτου πρὸς τοῦτο, καὶ ἐκεῖνος δὲν δύναται νὰ τὸ ἐπιτύχῃ ἄνευ ἐμοῦ. Στρατηγέ, ἡ

Εὐρώπῃ σᾶς παρατηρεῖ, ἡ δόξα σᾶς περιμένει, καὶ εἶμαι ἀνυπόμονος νὰ ἀποδώσω τὴν δόξαν πρὸς τὸν λαόν μου.

ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΣ.

Ὁ Βοναπάρτης ἐστράφη πρὸς τὸν ἄγνωστον, ὅστις ἐπερίμενεν ὀρθίος, ἀκίνητος καὶ σιωπηλός, ὡς ἄγαλμα.

— Γνωρίζετε τὸ περιεχόμενον τῆς ἐπιστολῆς ταύτης; ἠρώτησε.

— Ναί, πολῖτα πρῶτε ὑπατε, εἶπε κλίνας.

— Καὶ ὁμως ἦτον ἐσφραγισμένη.

— Ἐστάλη εἰς ἐκεῖνον, ὅστις μοι τὴν ἔδωσεν, ἀνοικτὴ, καὶ πρὶν μοι τὴν ἐμπιστευθῇ, μοι τὴν ἀνέγνωσε διὰ νὰ γνωρίσω ὅλην τὴν σπουδαιότητά της.

— Καὶ δύναμαι νὰ μάθω τὸ ὄνομα ἐκείνου, ὅστις σᾶς τὴν ἐνεπιστεύθη;

— Γεώργιος Καδουδάλ.

— Γεώργιος Καδουδάλ; ἠρώτησε μικρὸν φοικιάσας, καὶ γνωρίζετε αὐτόν;

— Εἶναι φίλος μου.

— Καὶ διατί ἐνεπιστεύθη αὐτὴν μᾶλλον εἰς ὑμᾶς ἢ εἰς πάντα ἄλλον;

— Διότι ἐγνώριζεν ὅτι, εἰπὼν μοι ὅτι ἡ ἐπιστολὴ αὕτη ἐμελλε νὰ σᾶς δοθῇ ἰδιοχείρως, ἤθελε γεῖναι ὡς ἐπεθύμει.

— Τῷ ὄντι, κύριε, ἐκρατήσατε τὸν λόγον σας.

— Ὅχι ὅλον ἀκόμη, πολῖτα πρῶτε ὑπατε.

— Πῶς τοῦτο; δὲν μοι τὴν ἔδωσατε;

— Ναί, ἀλλ' ὑπεσχέθην νὰ τῷ φέρω καὶ ἀπάντησιν.

— Καὶ ἂν σᾶς εἶπω ὅτι δὲν θέλω νὰ τῷ ἀπαντήσω;

— Ἀπεκρίθητε, ὅχι μὲν ὅπως ἐπεθύμουν, ἀλλ' ὅπως δῆποτε εἶνε καὶ αὐτὸ μία ἀπάντησις.

Ὁ Βοναπάρτης ἔμεινεν ἐπὶ τινὰς στιγμὰς σιωπηλός, εἴτα ἐξελθὼν τῆς ὄνειροπολήσεως αὐτοῦ δι' ἐνὸς κινήματος τοῦ ὤμου,

— Εἶναι τρελοὶ, εἶπε.

— Τίνες πολῖτα; ἠρώτησεν ὁ Μοργάν.

— Ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι μοι γράφουσι τοιαύτας ἐπιστολάς· τρελοὶ, τρελώτατοι. Μὲ νομίζουν ὅτι εἶμαι ἐξ ἐκείνων, οἵτινες ἀρβούναι ἐκ τοῦ παρελθόντος τὰ παραδείγματα αὐτῶν, καὶ αἵτινες λαμβάνουσιν ὡς πρωτότυπον ἄλλους ἀνθρώπους; Ν' ἀρχίσωμεν νέον Μόνκχ, πρὸς τί; διὰ νὰ κάμωμεν ἓνα Κάρολον Β'. Μὰ τὴν πίστιν μου δὲν ἀξίζει τὸν κόπον. Ὅταν τις ἔχῃ ὀπισθεν αὐτοῦ Τουλῶνα, 20 Βενδεμιαίρου, Λόδη, Καστιγιόνε,

Ἀρχόλην, Ρίβολη, Πυραμίδας, εἶνε ἄλλο τι παρὰ Μόνκχ καὶ δικαιούται νὰ ἐπιθυμῇ ἕτερόν τι ἢ τὸ δουκάτον τοῦ Ἀλβεμάρλε καὶ τὴν διοίκησιν τῶν κατὰ ξηρὰν καὶ θάλασσαν στρατευμάτων τοῦ Λουδοβίκου ΙΗ'.

— Δι' αὐτὸ καὶ σὰς λέγουσι νὰ κάμνῃτε συμφωνίας, πολῖτα πρῶτε ὑπάτε.

Ὁ Βοναπάρτης ἐφρικίασεν εἰς τὸν ἤχον τῆς φωνῆς ταύτης, ὡς ἂν εἶχε λησμονήσει ὅτι καὶ ἄλλος τις παρίστατο ἐκεῖ.

— Χωρὶς νὰ συλλογιζῶνται, ἐξηκολούθησεν ὁ Βοναπάρτης, ὅτι εἶναι οἰκογένεια χαμένη, κλάδος νεκρὸς δένδρου σεσηπότος, οἱ Βουρβῶνοι τοσοῦτον συνεμίσχθησαν πρὸς ἀλλήλους, ὥστε εἶνε γενεὰ ἐκφυλός, ἥτις ἐξήντηλθεν ὅλην τὴν δύναμιν καὶ ὅλον τὸν χυμὸν αὐτῆς εἰς τὸν Λουδοβίκον ΙΔ'. Γνωρίζετε τὴν ἱστορίαν, κύριε; εἶπεν ὁ Βοναπάρτης στραφεὶς πρὸς τὸν ἄγνωστον.

— Ναί, στρατηγέ, ἀπεκρίθη ἐκεῖνος, τοῦλάχιστον ὡς εἰς πρῶην εὐγενῆς δύναται νὰ τὴν γνωρίζῃ.

— Λοιπὸν παρετηρήσατε εἰς τὴν ἱστορίαν, τῆς Γαλλίας ἰδίως, ὅτι ἐκάστη γενεὰ ἔχει τὸν ὅρον τῆς ἀναχωρήσεως αὐτῆς, τὴν κατωφέρειαν, τὴν πτώσιν τῆς. Παρετηρήσατε τοὺς Καπέτας· ἀνεχώρησαν ἀπὸ τοῦ Οὐγού, ἔφθασαν εἰς τὸ ἑπακρον αὐτῶν ἐπὶ Φιλίππου Αὐγούστου καὶ Λουδοβίκου Θ', καὶ ἔπесαν μετὰ τοῦ Φιλίππου Ε' καὶ Καρόλου Δ'. Ἰδέτε τοὺς Βαλοᾶ· ἀνεχώρησαν ἀπὸ τοῦ Φιλίππου ΣΤ', ἔφθασαν εἰς ἀκμὴν ἐπὶ Φραγκίσκου Α', καὶ ἔπесαν μετὰ Καρόλου τοῦ Θ' καὶ Ἐρρίκου τοῦ Γ'. Τέλος ἰδέτε τοὺς Βουρβώνους· ἀνεχώρησαν ἀπὸ τοῦ Ἐρρίκου Δ', ἔφθασαν εἰς ἀκμὴν ἐπὶ Λουδοβίκου τοῦ ΙΔ', καὶ πίπτουσι μετὰ Λουδοβίκου τοῦ ΙΕ' καὶ Λουδοβίκου τοῦ ΙΣΤ'. Μόνον πίπτουσι χαμηλότερον τῶν ἄλλων, χαμηλότερον εἰς τὴν κραιπάλην μετὰ τοῦ Λουδοβίκου ΙΕ'. χαμηλότερον εἰς τὴν δυστυχίαν μετὰ τοῦ Λουδοβίκου ΙΣΤ'. Μοὶ ὁμιλεῖτε περὶ τῶν Στουαρτῶν, καὶ μοὶ δεικνύετε τὸ παράδειγμα τοῦ Μόνκχ. Δὲν μοὶ λέγετε, παρακαλῶ, ποῖος διαδέχεται τὸν Κάρολον Β'; ὁ Ἰάκωβος Β'. καὶ τὸν Ἰάκωβον Β'; ὁ Γουλιέλμος τοῦ Ὁράνζ, εἰς ἄρπαξ. Δὲν ἦτο καλλίτερον, σὰς ἐρωτῶ, διὰ τὸν Μόνκχ νὰ θέσῃ ἀμέσως τὸ στέμμα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του; Ἄν ἤμην τόσον τρελὸς ὥστε νὰ ἐπαναφέρω ἐπὶ τοῦ θρόνου τὸν Λουδοβίκον ΙΗ', ὅστις δὲν ἔχει υἱοῦς, ἤθελε

συμβῇ ὅ,τι συνέβη καὶ εἰς τὸν ἀκλήρον Κάρολον Β', ἤθελε δηλαδὴ τὸν διαδεχθῇ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Κάρολος ὁ Ι', ὅπως διεδέχθη ἐκεῖνον Ἰάκωβος ὁ Β'. καὶ καθὼς ἐκεῖνον ἐξεδίωξεν ὑστερόν ὁ Γουλιέλμος τῆς Ὁράνζης, οὕτω καὶ τὸν Κάρολον Ι' ἤθελεν ἐκδιῶξαι ἄλλος τις παραπλήσιος. ὦ! ὅχι, ὁ Θεὸς δὲν ἔθηκε τὸ πεπρωμένον ἑνὸς ὠραίου καὶ μεγάλου τόπου, ὃν καλοῦσι Γαλλίαν, μετὰ τῶν χειρῶν μου, διὰ νὰ τὴν παραδώσω εἰς ἐκείνους οἵτινες τὴν ἐπαῖξαν καὶ τὴν ἔχασαν.

— Παρατηρήσατε ὅμως στρατηγέ, ὅτι δὲν σὰς ἐζήτουν τόσα πολλὰ.

— Ἀλλ' ἐγὼ σὰς . . .

— Νομίζω ὅτι μὲ κάμετε τὴν τιμὴν νὰ με καταλέγητε μετὰ τῶν μεταγενεστέρων.

Ὁ Βοναπάρτης ἐφρικίασεν, ἐστράφη, εἶδε πρὸς τίνα ἐλάλει, καὶ ἐσιώπησε.

— Δὲν εἶχον ἀνάγκην, ἐξηκολούθησεν ὁ Μοργάν, μετ' ἀξιοπρεπείας, ἥτις ἐξέπληξεν ἐκεῖνον, πρὸς ὃν ἀπηυθύνετο, εἰμὴ ἑνὸς ναὶ ἢ ἑνὸς ὅχι.

— Καὶ διατί ἔχετε ἀνάγκην αὐτοῦ;

— Διὰ νὰ γνωρίζωμεν ἂν θὰ ἐξακολουθώμεν νὰ σὰς καταπολεμῶμεν ὡς ἑνα ἐχθρόν, ἢ ἂν θὰ πέσωμεν εἰς τοὺς πόδας σας, ὡς ἐνῶπιον ἑνὸς σωτῆρος.

— Νὰ με καταπολεμήτε! εἶπεν ὁ Βοναπάρτης, νὰ με καταπολεμήτε! ἄφρονες ἐκεῖνοι, οἵτινες θέλουσι νὰ με καταπολεμήσωσι· δὲν βλέπουσιν ὅτι εἶμαι ὁ ἐκλεκτός τοῦ Θεοῦ;

— Καὶ ὁ Ἀττίλας ἔλεγε τὸ αὐτό.

— Ναί, ὅλλ' ἦτον ὁ ἐκλεκτός τῆς καταστροφῆς, καὶ ἐγὼ εἰμὶ τῆς παλιγγενεσίας. Ἡ χλόη ἐξηραίνεται παντοῦ ὅθεν διήρχετο ἐκεῖνος, ἀλλ' οἱ ἀγροὶ θὰ αὐξάνωσι παντοῦ ὅπου ἐγὼ περάσω τὸ ἄροτρον. Νὰ με πολεμήσητε! εἰπάτέ μοι, τί ἐγένοντο ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἐπειράθησαν νὰ με πολεμήσωσιν; Ἐκοιμήθησαν εἰς τὰς πεδιάδας τοῦ Πεδεμοντίου, τῆς Λομβαρδίας, ἢ τοῦ Καίρου τὸν αἰώνιον ὕπνον.

— Δὲν ὁμιλεῖτε ὅμως περὶ τῆς Βανδέας· αὕτη εἶναι πάντοτε ὀρθή.

— Ὁρθή, ἔσω, ἀλλ' οἱ ἀρχηγοὶ τῆς, ἀλλ' ὁ Καθελινό, ἀλλ' ὁ Λεσκούρ, ἀλλ' ὁ Ἐλβε, ἀλλ' ὁ Βονσάμ, ἀλλ' ὁ Στοφφλέ, ἀλλ' ὁ Σαρέτ;

— Τώρα μοὶ ὁμιλεῖτε περὶ ἀνθρώπων· οἱ ἄνθρωποι ἐθερίσθησαν εἶναι ἀληθεῖς, ἀλλ' ἡ ἀρχὴ μένει ἀπαρασάλευτος, καὶ περίξ αὐτῆς

πολεμοῦσι σήμερον ὁ Ὠπισάμ, ὁ Σουζανέτ, ὁ Γρινιόν, ὁ Φροτέ, ὁ Σατιλλιών, ὁ Καδουδάλ. Οἱ νεώτεροι δὲν εἶναι ἀνάξιοι τῶν ἀρχαιοτέρων, ἀλλὰ καὶ ἂν ἀποθάνωσι καὶ αὐτοί, θὰ πράξωσι τὸ καθήκον αὐτῶν.

— Ἄς προσέχουν, διότι ἂν ἀποφασίσω μίαν ἐκστρατείαν κατὰ τῆς Βανδέας, δὲν θὰ ἀποστείλω μήτε Σαντέρας, μήτε Ῥοσινιόλας.

— Ἡ ἔθνοςυνέλευσις ἐπεμφε τὸν Κλέβερ, καὶ τὸ Διευθυντήριον τὸν Ὠχον . . .

— Δὲν θὰ στείλω ἄλλους, θὰ ὑπάγω ἐγὼ ὁ ἴδιος.

— Δὲν θὰ πάθωσι παρ' ὑμῶν χειρότερα ἀφ' ὅσα ἐπαθον οἱ προκάτοχοί των, διότι ἡ θὰ φονευθῶσιν ὡς ὁ Λεσχύρος, ἡ θὰ τουφεκισθῶσιν ὡς ὁ Σαρέτ.

— Ἄλλ' ἂν ὅμως ἐγὼ τοῖς ἀπονείμω χάριν;

— Ὁ Κάτων μᾶς ἔμαθε πῶς δύναται τις νὰ διαφύγῃ τὴν χάριν τοῦ Καίσαρος.

— Ἀ! ἀναφέρετε παράδειγμα ἑνὸς δημοκράτου προσέχετε.

— Ὁ Κάτων εἶναι εἰς τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων, ὧν δύναται τις ν' ἀκολουθήσῃ τὸ παράδειγμα, εἰς οἷανδήποτε μερίδα καὶ ἂν ἀνήκωσιν.

— Καὶ ἂν σᾶς ἔλεγον ὅτι κρατῶ τὴν Βανδέαν εἰς τὰς χεῖράς μου;

— Σεῖς;

— Καὶ ἂν θέλω ἐντὸς τριῶν μηνῶν δύναμαι νὰ τὴν εἰρηνεύσω;

— Ὁ Μοργάν ὕψωσε τὴν κεφαλὴν.

— Δὲν μὲ πιστεύετε;

— Διστάζω νὰ σᾶς πιστεύσω.

— Ἄν σᾶς βεβαιώσω ὅτι ὅ,τι σᾶς λέγω εἶναι ἀληθές, ἂν σᾶς τὸ ὑποδείξω λέγων ὑμῖν διὰ τίνων μέσων ἡ μᾶλλον διὰ τίνων ἀνθρώπων θέλω ἐπιτύχει τοῦτο;

— Ἄν εἷς ἄνθρωπος ὡς ὁ στρατηγὸς Βοναπάρτης μοι βεβαιῇ ἐν πρᾶγμα, θὰ τὸ πιστεύσω, καὶ ἂν τὸ πρᾶγμα ὅπερ μοι βεβαιῇ εἶνε ἡ εἰρηνοποίησις τῆς Βανδέας θὰ τῷ εἴπω « Προσέχετε, κάλλιον εἶνε δι' ὑμᾶς ἡ Βανδέα νὰ πολεμῇ καθ' ὑμῶν ἢ νὰ συνομοτῇ. ἡ Βανδέα πολεμοῦσα εἶνε ἡ σπάθη, ἡ Βανδέα συνομοτοῦσα εἶνε τὸ ἐγγχειρίδιον.

— ὦ! γνωρίζω τὸ ἐγγχειρίδιόν σας! εἶπεν ὁ Βοναπάρτης, ἰδοὺ αὐτό. Καὶ ἔλαβεν ἐξ ἑνὸς σῦρτου τὸ ἐγγχειρίδιον, ὅπερ τῷ εἶχε δώσει ὁ Ῥολάνδος, καὶ ἔθηκεν αὐτὸ ἐπὶ τραπεζῆς πλησίον τοῦ Μοργάν. — Ἀλλὰ, προσέθηκε, πολλὰ ὑπάρχουσι μεταξὺ τοῦ στήθους τοῦ Βοναπάρτου καὶ τοῦ ἐγγχειριδίου

ἐνὸς δολοφόνου. Δοκιμάσατε μᾶλλον. Καὶ ἐπροχώρησε πρὸς τὸν Μοργάν ρίπτων ἐπ' αὐτοῦ βλέμμα πυρῶδες.

— Δὲν ἤλθον ἐδῶ διὰ νὰ σᾶς δολοφονήσω, εἶπε ψυχρῶς ἐκεῖνος· ἀργότερον, ἂν νομίσω τὸν θάνατόν σας ἀναπόφευκτον διὰ τὸν θρίαμβον τῆς ὑποθέσεώς μας, θὰ προσπαθῶ ὅπως δυνηθῶ, καὶ ἂν ἀποτύχω, τοῦτο δὲν θὰ προέλθῃ ἐκ τοῦ ὅτι ὑμεῖς εἰσθε Μάριος καὶ ἐγὼ Κίμβρος. Δὲν ἔχετε ἄλλο τι νὰ μὲ εἴπητε, πολῖτα, πρῶτε ὑπατε; ἐξηκολούθησεν ὁ νέος κλίνων.

— Εἶπατε εἰς τὸν Καδουδάλ ἔτι, ὅταν θελήσῃ νὰ πολεμήσῃ κατὰ τῶν ἐχθρῶν, ἀντὶ νὰ μάχεται πρὸς Γάλλους, ἔχω εἰς τὸ γραφεῖόν μου τὸ δίπλωμά του ὡς συνταγματάρχου ἐτοιμον.

— Ὁ Καδουδάλ διοικεῖ οὐχὶ ἐν σύνταγμα, ἀλλ' ἓνα στρατόν. Ὑμεῖς ἀπὸ Βοναπάρτης δὲν ἠθελήσατε νὰ ἐκπέσητε, γενόμενος μόνικη, πῶς ἀπαιτεῖτε λοιπὸν ἐκεῖνος ἀπὸ στατηγὸς νὰ γείνη συνταγματάρχης; Ἐχετε ἄλλο τι νὰ μοι εἴπητε, πολῖτα πρῶτε ὑπατε;

— Ἐχετε κανὲν μέσον νὰ διαβιβάσῃτε τὴν ἀπάντησίν μου εἰς τὸν κόμητα τῆς Προβηγκίας;

— Δηλαδὴ εἰς τὸν βασιλέα Λουδοβίκον ΙΗ'.

— Μὴ παίζωμεν μὲ τὰς λέξεις· εἰς ἐκεῖνον ὅστις μοι ἔγραψεν.

— Ὁ ἀπεσταλμένος αὐτοῦ εἶναι εἰς τὸ στρατόπεδον τοῦ Ὠδιέρ.

— Καλῶς, μετέβαλα γνώμην, καὶ θέλω τῷ ἀποκριθῆ, οἱ Βορδῶνοι οὗτοι εἶναι τόσον τυφλοὶ, ὥστε κακῶς ἔβηλον ἐρμηνεύσει καὶ τὴν σιωπὴν μου.

Καὶ ὁ Βοναπάρτης καθεσθὲς ἐπὶ τοῦ γραφείου του, ἔγραψε τὴν ἐπομένην ἐπιστολήν, μὲ τρόπον, ὅστις ἐδείκνυνεν ὅτι ἐπεθύμει νὰ ἀναγινώσκηται εὐκόλως.

« Ἐλαβον, κύριε, τὴν ἐπιστολήν σας, καὶ σᾶς εὐγνωμονῶ διὰ τὴν καλὴν γνώμην ἣν ἐκφράζετε ὑπὲρ ἐμοῦ. Δὲν πρέπει νὰ εὐχρησθῇ τὴν ἐπ' ἀνόδον σας εἰς Γαλλίαν, διότι πρέπει πρῶτον νὰ πατήσῃτε ἐπὶ ἑκατοντακισχιλίων πτωμάτων. Θυσιάσατε τὸ συμφέρον σας ὑπὲρ τῆς εἰρήνης καὶ τῆς εὐδαιμονίας τῆς Γαλλίας, καὶ ἡ ἱστορία θέλει σᾶς ἐκτιμῆσει δεόντως. Δὲν εἶμαι ἀναίσθητος εἰς τὰς δυστυχίας τῆς οἰκογενείας σας, καὶ θὰ μάθω μετ' εὐχαριστήσεως ὅτι ἔχετε πᾶν ὅ,τι συντελεῖ εἰς τὴν ἡσυχίαν τῆς ἀποχωρήσεώς σας.

« BONAΠΑΡΤΗΣ. »

Καὶ διπλώσας καὶ σφραγίσας τὴν ἐπιστολὴν, ἐπέγραψε—Πρὸς τὸν Κύριον κόμη-
τα τῆς Ηροδηγγίας. Ἔδωκε δὲ αὐτὴν εἰς
τὸν Μοργάν, καὶ προσκαλέσας τὸν Ῥολάν-
δον, ὅστις ἐφάνη ἐπὶ τοῦ κατωφλίου τοῦ γρα-
φείου μετὰ μεγίστης ταχύτητος,

—Συνταγματάρχα, τῷ εἶπεν, ὁδήγησε τὸν
κύριον μέχρι τῆς ὁδοῦ, ἕως ἐκεῖ εἴσθε ὑπεύ-
θυνος περὶ αὐτοῦ.

Ὁ Ῥολάνδος ἐκλινεν εἰς σημεῖον ὑπακοῆς,
ἀφῆκε τὸν Μοργάν νὰ διέλθῃ, ἐξελθόντα χω-
ρὶς νὰ προφέρῃ τι, καὶ ἀνεχώρησεν ὀπισθεν
αὐτοῦ. Ἀλλὰ πρὶν ἐκβῆ ἔρριψε τελευταῖον
βλέμμα ἐπὶ τοῦ Βοναπάρτου.

Ὁ αὗτος ἔμεινεν ὀρθίος, ἀκίνητος, σιωπη-
λός, μὲ βραχίονας ἐσταυρωμένους καὶ μὲ
ὄμμα ἀτενὲς ἐπὶ τοῦ ἐγχειριδίου, ὅπερ ἀπη-
σχόλει πολὺ τὸ πνεῦμά του, καὶ τοι δὲν ᾔ-
θελε νὰ τὸ ὁμολογήσῃ.

Διελθὼν τοῦ δωματίου τοῦ Ῥολάνδου, ὁ
ἀρχηγὸς τῶν ὁπαδῶν τοῦ Ἰηοῦ, ἔλαβε τὸν
μανδύαν καὶ τὰ πιστόλιά του, ἐνῷ δὲ ἔθετεν
ὅπερ αὐτὰ εἰς τὴν ζώνην του.

—Φαίνεται, εἶπεν ὁ Ῥολάνδος, ὅτι ὁ πολίτης
πρῶτος ὑπατος σὰς ἔδειξε τὸ ἐγχειρίδιον,
ὅπερ τῷ εἶχον δώσει.

—Ναί, κύριε, ἀπεκρίθη ὁ Μοργάν.

—Καὶ τὸ ἀνεγκωρίσατε;

—Ὅχι ἐκεῖνο ἰδίως, διότι ὅλα τὰ ἐγχειρί-
διά μας ὁμοιάζουσι.

—Λοιπὸν θὰ σὰς εἶπω, ὑπέλαβεν ὁ Ῥολάν-
δος, πόθεν προέρχεται· εὗρέθη εἰς τὸ στῆθος
ἐνὸς φίλου μου, εἰς τὸν ὁποῖον οἱ συνεταῖροί
σας ἢ ὑμεῖς ἴσως ὁ ἴδιος τὸ ἐνεπήξατε.

—Ἰσως, ἀπεκρίθη ἀπαθῶς ὁ Μοργάν· ἀλλ'
ὁ φίλος σας θὰ κατέστη ἀξίος τῆς τιμωρίας
ταύτης.

—Ὁ φίλος μου ᾔθελῃσε νὰ ἴδῃ τί συνέβαι-
νε τὴν νύκτα εἰς τὴν μονὴν τοῦ Σελλωνος.

—Ἐσφαλε.

—Ἀλλὰ καὶ ἐγὼ ἔπραξα τὸ αὐτὸ σφάλμα
τὴν προτεραίαν· διατὶ δὲν μοι συνέβη τίποτε;

—Διότι βεβαίως κἀνὲν περιάπτον σὰς ἐφύ-
λαττε.

—Κύριε, θὰ σὰς εἶπω ἐν πρᾶγμα, ὅτι εἶμαι
ἀνθρώπος εὐθύς καὶ ἀγαπῶ τὸ φῶς, ὥστε
αἰσθάνομαι φρίκην διὰ τὰ μυστήρια.

—Εὐτυχεῖς εἶναι οἱ εὐθεῖς καὶ οἱ ἀγαπῶν-
τες τὸ φῶς, κύριε Μοντρεβέλ.

—Δι' αὐτὸ θὰ σὰς εἶπω καὶ τὸν ὅρκον, ὃν
ἔχαμα, Κύριε Μοργάν, ἐξάγων τὸ ἐγχειρί-
διον ὅπερ εἶδατε ἐκ τοῦ στήθους τοῦ φίλου μου,

ὅσον ἔνεστιν ἡσυχως, διὰ νὰ μὴ ἐξάξω μετ'
αὐτοῦ καὶ τὴν ψυχὴν του. Ὁρκίσθην ὅτι ἐκ-
τοτε μεταξὺ αὐτῶν τῶν δολοφόνων καὶ ἐμοῦ
θὰ ὑπάρξῃ πόλεμος ἀδιάλλακτος.

—Εἶναι ὅρκος τὸν ὁποῖον ἐλπίζω νὰ λησμο-
νήσητε, κύριε Μοντρεβέλ.

—Εἶνε ὅρκος, ὃν θὰ τηρήσω ἐν πάσῃ πε-
ριπτώσει, κύριε Μοργάν, καὶ θὰ σὰς ἤμαι
πολὺ εὐγνώμων, ἂν ὅσον τάχιον μοὶ προσ-
φέρητε μίαν τοιαύτην περίστασιν.

—Διὰ τίνος τρόπου, κύριε;

—Δεχόμενος μετ' ἐμοῦ μίαν μονομαχίαν
εἴτε εἰς τὸ δάσος τοῦ Βλοᾶ, εἴτε εἰς τὸ δάσος
τῶν Βινκεννῶν. Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ εἴπωμεν,
ἐννοεῖτε καλῶς, ὅτι μονομαχοῦμεν διότι ἐ-
φονεύσατε τὸν λόρδον Τάνλεϋ. Ὅχι, θὰ εἴ-
πωμεν ὅ,τι θέλετε, ὡς ἐκ παραδείγματος ὅτι
ἤλθομεν εἰς λόγους περὶ τῆς ἐκλείψεως
τῆς σεληνῆς, ἥτις θὰ γείνη τὴν 12 τοῦ
προσεχοῦς μηνός. Ἡ πρόφασις σὰς ἀρέ-
σκει;

—Ἡ πρόφασις θὰ μὲ ἤρεσκεν, ἀπεκρίθη ὁ
Μοργάν μετ' ἀπαραμειώτου ὕφους μελαγχολίας,
ἂν καὶ ἡ μονομαχία μὲ ἤρεσκεν. Ἐκά-
ματε ὅρκον, καὶ θὰ τὸν τηρήσητε, εἶπατε· ἔ-
καστος λοιπὸν ἐξ ἡμῶν εἰσερχόμενος εἰς
τὴν ἐταιρίαν τοῦ Ἰηοῦ ὀρκίζεται νὰ μὴ ἐκ-
τεθῇ εἰς οὐδεμίαν ἰδιωτικὴν ἔριν, ἐνεκα τῆς
ὁποίας ἤθελεν ἐκθέσει τὴν ζωὴν του εἰς κίν-
δυνον, διότι αὕτη δὲν ἀνήκει πλέον εἰς αὐτὸν
ἀλλ' εἰς τὴν ἐταιρίαν.

—Καὶ λοιπὸν δολοφονεῖτε, ἀλλὰ δὲν μονο-
μαχεῖτε.

—Ἀπατᾶσθε, μονομαχοῦμεν ἐνίστε.

—Ἐχετε τὴν καλωσύνην νὰ μοὶ ὑποδείξη-
τε μίαν περίπτωσιν, ὅπως σπουδάσω τὸ φαι-
νόμενον τοῦτο;

—Εὐκολώτατα. Προσπαθήσατε, κύριε Μον-
τρεβέλ, νὰ εὗρεθῇτε μετὰ πέντε ἢ ἑξ ἀνθρώ-
πων εἰς κἀνὲν ὄχημα, φέρον χρήματα τῆς
κυβερνήσεως. Ὑπερασπίσθητε ὅ,τι προσβάλ-
λομεν, καὶ ἡ περίστασις ἦν ζητεῖτε θὰ ἐ-
πέλθῃ· ἀλλὰ πιστεύσατέ μοι, κάμετε κατὶ τι
καλλίτερον τούτου, μὴ εὗρεθῇτε εἰς τὸν δρό-
μον μας.

—Μὲ ἀπειλεῖτε, κύριε; εἶπεν ὁ συνταγμα-
τάρχης ὑψὼν τὴν κεφαλὴν.

—Ὅχι, κύριε, ἀπεκρίθη ὁ Μοργάν, μετὰ φω-
νῆς πραείας, ἢ μᾶλλον ἰκέτιδος, εἶνε παρά-
κλησις.

—Καὶ ἀπευθύνετε ταύτην εἰς ἐμὲ ἰδίως, ἢ
καὶ εἰς πάντα ἄλλον;

— Εἰς εἰσὶς ἰδίως.

— Ἄ! ἄ! λοιπὸν ἔχω τὴν τύχην νὰ σᾶς ἐνδιαφέρω.

— Ὡς ἀδελφός, ἀπεκρίθη ὁ Μοργάν με φωνὴν πάντοτε γλυκεῖαν καὶ θωπευτικὴν.

— Αὐτὸ εἶνε, εἶπεν ὁ Ῥολάνδος, πρᾶγμα περιέργον.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην εἰσῆλθεν ὁ Βουριέν.

— Ῥολάνδε, εἶπεν, ὁ πρῶτος ὑπατος σᾶς ζητεῖ.

— Νὰ ὁδηγήσω τὸν κύριον μέχρι τῆς θύρας καὶ ἔφθασα.

— Σπεύσατε, διότι γνωρίζετε ὅτι δὲν ἀγαπᾶ τὰς βραδύτητας.

— Θέλετε νὰ με ἀκολουθήσετε, κύριε; εἶπεν ὁ Ῥολάνδος πρὸς τὸν μυστηριώδη ξένον.

— Πρὸ πολλοῦ εἶμαι εἰς τὰς διαταγὰς σας.

— Ἐλθετε.

Καὶ ὁ Ῥολάνδος λαβὼν τὴν αὐτὴν ὁδόν, δι' ἧς εἶχεν ἀναβιβάσει τὸν Μοργάν, τὸν ὠδήγησεν οὐχὶ μέχρι τῆς εἰς τὸν κῆπον ἐξαγωγῆς θύρας, διότι ὁ κῆπος ἦν κλειστός, ἀλλὰ μέχρι τῆς θύρας τῆς αὐλῆς· ὅτε δὲ ἔφθασαν ἐκεῖ,

— Κύριε, εἶπεν εἰς τὸν Μοργάν, σᾶς ἔδωσα τὸν λόγον μου καὶ τὸν ἐφύλαξα πιστῶς, ἀλλὰ διὰ νὰ μὴ συμβῇ κακὴ συνεννόησις μεταξύ ἡμῶν, εἶπατέ μοι, ὅτι ὁ λόγος οὗτος ἐλέχθη δι' ἅπαξ καὶ διὰ σήμερον μόνον.

— Οὕτω καὶ ἐγὼ τὸν ἐνόησα.

— Ὡστε τὸν λόγον τοῦτον μοὶ τὸν ἀποδίδετε;

— Ἦθελα νὰ τὸν κρατήσω, κύριε· ἀλλ' ἀναγνωρίζω ὅτι εἴσθε ἐλεύθερος νὰ μοῦ τὸν πάρετε ὀπίσω.

— Τοῦτο ἴσα ἴσα ἠθελον καὶ ἐγώ· Ὑγίαινε, κύριε Μοργάν.

— Ἐπιτρέψατέ μοι νὰ σᾶς ἀπευθύνω τὴν αὐτὴν εὐχὴν, κύριε Μοντρεβέλ.

Καὶ οἱ δύο νέοι ἀσπασάμενοι ἀλλήλους ἐγκαρδίως, ὁ μὲν Ῥολάνδος ἐπέστρεψεν εἰς τὸ Λουξεμβούργον, ὁ δὲ Μοργάν ἔλαβε μίαν τῶν πρὸς τὴν πλατεῖαν τοῦ ἀγίου Σουλπικίου ἀγουσῶν μικρῶν ὁδῶν, βαδίζων ὑπὸ τὴν σκιάν, ἣν ἐσχημάτιζον τὰ τείχη. Καὶ αὐτὸν θέλομεν ἀκολουθήσει ἡμεῖς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Ο ΧΟΡΟΣ ΤΩΝ ΘΥΜΑΤΩΝ.

Μόλις ἀπεμακρύνθη ἐκεῖθεν ἑκατὸν βή-

ματα, καὶ ὁ Μοργάν ἐξέβαλε τὴν προσωπίδα του, διότι ἐν τῷ μέσῳ τῶν ὁδῶν τῶν Παρισίων, ἐκινδύνευε μᾶλλον νὰ παρατηρηθῇ φέρων προσωπίδα, ἢ νὰ ἀναγνωρισθῇ ἀνευ ταύτης.

Φθάσας εἰς τὴν ὁδὸν Ταράννης ἐκτύπησεν εἰς τὴν θύραν ἐνὸς μικροῦ ξενοδοχείου, ὅπερ ἔκειτο εἰς τὴν γωνίαν τῆς ὁδοῦ ταύτης καὶ τῆς τοῦ Δράκοντος, εἰσῆλθεν, ἔλαβεν ἀπὸ τινος τραπέζης μίαν λυχνίαν καὶ ἐν κλειδίον τοῦ ἀριθ. 12 καὶ ἀνέβη χωρὶς νὰ κάμῃ ἄλλην ἐντύπωσιν ἢ ἐνὸς ἐγκατοίκου γνωστοῦ, ὅστις ἐξελθὼν ἐπιστρέφει εἰς τὸ δωμάτιόν του.

Δεκάτην ὥραν ἤχει τὸ ὀρολόγιον καθ' ἣν στιγμὴν ἔκλειεν ὀπισθεν αὐτοῦ τὴν θύραν τοῦ δωματίου του. Ἦκουσε προσεκτικῶς τὰς ὥρας, ἐπειδὴ τὸ φῶς τῆς λυχνίας δὲν ἔφθανε μέχρι τοῦ ὀρολογίου· εἶτα ἀκούσας καὶ τὴν δεκάτην ὥραν ἤχησασαν,

— Καλὰ, εἶπε, δὲν θὰ φθάσω πολὺ ἀργά.

Ἐν τούτοις ὁ Μοργάν ἐφάνη ὅτι δὲν ἠθέλε νὰ χρονοτριβήσῃ, ἦναψε τέσσαρα κηρία, ἐξ ὧν τὰ δύο ἐθήκεν ἐπὶ τῆς ἐστίας, καὶ τὰ ἑτέρα δύο ἐπὶ ἐνὸς ἐπίπλου ἀπέναντι, ἠνοιξεν ἓνα σύρτην τοῦ ἐπίπλου τούτου, καὶ ἐξέτεινεν ἐπὶ τῆς κλίνης μίαν ἀπαραμιλλήτου κομψότητος ἐνδυμασίαν.

Ἡ ἐνδυμασία αὕτη συνίστατο ἐξ ἐνὸς μικροῦ καὶ τετραγώνου ἔμπροσθεν ἱματίου, ὀπισθεν δὲ μακροῦ, χρώματος λαμπροῦ ὑποπρασίνου, ἐξ ἐνὸς ἐπιχροκίνου ὑπενδύτου, μὲ δεκαοκτὼ σαμβύκινα κομβία, ἐκ μεγίστου πολυπύχου περιλαιμίου, ἐκ λευκοῦ κασιμιρίνου πανταλονίου, ἔχοντος πολυαριθμούς ταινίας εἰς τὸ μέρος ἔνθα ἐκομβώνετο, τέλος ἐκ λευκῶν μεταξίνων περικνημίδων ἔχουσῶν ὀριζοντίως γραμμὰς ὑποπρασίνους ὡς καὶ τὸ ἱμάτιον, καὶ ἐξ ὠραίων σανδαλίων κεκοσμημένων μὲ ἀδαμαντοκολήτους πόρπας.

Αἱ διόπτραι δὲν εἶχον ἐπίσης λησμονηθῇ, ὁ δὲ πῖλος του ἦτο καὶ αὐτὸς ἀλλόκοτος μὲν ἀλλὰ κομψός.

Μετὰ τὰς προπαρασκευὰς ταύτας, ὁ Μοργάν ἐφάνη περιμένων ἀνυπομόνως ὕστερον δὲ πέντε στιγμῶν, ἔσεισε τὸν κώδωνα, καὶ εἰς ὑπηρετῆς ἐφάνη.

— Ὁ φενακοπλόκος εἶπε δὲν ἦλθε; Διότι κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἄλλο ἦσαν οἱ φενακοπλόκοι καὶ ἄλλο οἱ κομωταί.

— Ναί, πολῖτα, ἀπεκρίθη ὁ ὑπηρετῆς, ἦλ-

θεν· ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ἦσθε ἐδῶ ἀνεχώρησεν, εἰπὼν ὅτι θὰ ἐπιστρέψῃ. Ὅταν ἡγήσατε τὸν κώδωνα, κάποιος ἐκτύπα εἰς τὴν θύραν, καὶ ἴσως...

— Ἐφθασα, ἔφθασα, ἀνέκραξε μία φωνὴ εἰς τὴν κλίμακα.

— Ἀ! εὖγε, εἶπεν ὁ Μοργάν, πρέπει νὰ μὲ κάμῃς, κύρ Καδενέττε, ἀπόψε, ὡς τὸν Ἀδωνιν.

— Δὲν εἶνε δύσκολον, Κύριε βαρῶνε, εἶπεν ὁ φενακοπλόκος.

— Πρὸς Θεοῦ θέλεις ἀπολύτως νὰ μὲ ἐκθέσῃς;

— Λοιπὸν, λοιπὸν, πολίτη Καδενέττε

— Κύριε βαρῶνε, σὰς παρακαλῶ, ὀνομάζετέ με ἀπλῶς Καδενέττε, τοῦτο θὰ μὲ τιμᾷ, διότι εἶνε σημεῖον οἰκειότητος, ἀλλὰ μὴ μὲ ὀνομάζετε πολίτην· ἄπαγε! εἶνε ὄνομα ἐπαναστατικὸν καὶ ἀκόμη εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς μεγαλειτέρας τρομοκρατίας, ἐγὼ ὠνόμαζον τὴν γυναῖκα μου Κυρίαν Καδενέττου. Τώρα συγχωρήσατέ μοι ἂν δὲν σὰς ἐπερίμενα, ἀλλὰ τὴν ἐσπέραν ταύτην εἶνε μέγας χορὸς εἰς τὴν ὁδὸν Βάχ, χορὸς τῶν θυμάτων (καὶ ὁ φενακοπλόκος ἐτόνισε τὴν λέξιν ταύτην) ἐνόμιζον ὅτι θὰ ὑπάγητε καὶ σεῖς ἐκεῖ.

— Ἀ, εἶπεν ὁ Μοργάν, γελῶν, εἶσαι λοιπὸν πάντοτε βασιλόφρων, Καδενέττε;

Ὁ φενακοπλόκος ἔθηκε τραγικῶς τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς καρδίας του.

— Τοῦτο, κύριε βαρῶνε, εἶπε, δὲν εἶνε μόνον ἀντικείμενον συνειδήσεως, ἀλλὰ καὶ πολιτικόν;

— Συνειδήσεως, ἐννεῶ, κύρ Καδενέττε, ἀλλὰ πολιτικόν, τί διάβολον ἔχει νὰ κάμῃ ἡ ἐντιμος συντεχνία τῶν φενακοπλόκων μὲ τὰ πολιτικά;

— Πῶς! κύριε βαρῶνε, εἶπεν ὁ Καδενέττος ἐτοιμαζόμενος νὰ κομώσῃ τὸν πελάτην του, ὑμεῖς, εἰς ἀριστοκράτης, ἐρωτᾶτε τοῦτο;

— Σιωπῇ, Καδενέττε!

— Κύριε βαρῶνε, μεταξὺ τῶν ἀρχαιοφρόνων δύνανται νὰ γείνωσι λόγοι τοιοῦτοι.

— Εἴσθε λοιπὸν καὶ ὑμεῖς ἐκ τῶν ἀρχαιοφρόνων;

— Ὅ,τι ὑπάρχει ἀρχαιοφρονέστερον· ὁποῖαν φεναχὴν Κ. βαρῶνε ἐπιθυμεῖτε;

— Τὴν ἔχουσιν τὰ μακρὰ παρώτια καὶ ὀπισθεν ἀνασηκωμένας τὰς τρίχας.

— Μὲ κονιῶδῃ ἑνὰ ὀφθαλμόν;

— Ὅχι, μὲ δύο, Καδενέττε.

— Ἀ! κύριε, φαντασθῆτε ὅτι ἐπὶ πέντε ἔτη, μόνον παρ' ἐμοὶ εὐρίσκετο κόνις τοιαύτη, καὶ πότε; ὅταν δι' ἐν κουτίον ἐκατατομεῖτο τις!..

— Γνωρίζω πολλοὺς, Καδενέττε, οἵτινες ἐκατατομήθησαν δι' ὀλιγώτερον ἀκόμη πρᾶγμα, ἀλλ' εἰπέ μοι πῶς ἔτυχε νὰ εὐρεθῇς νομιμόφρων· ἐγὼ, ὡς βλέπεις, ἀγαπῶ, νὰ μαυθάνω τὰ πάντα.

— Εἶνε ἀπλούστατον, κύριε βαρῶνε. Παραδέχεσθε βεβαίως ὅτι καὶ μεταξὺ τῶν συντεχνιῶν ὑπῆρχον πολλοὶ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ἀριστοκράται;

— Βεβαίως, ἐφ' ὅσον ἐπλησάζον τὰς ἀνωτέρας τάξεις τῆς κοινωνίας.

— Μάλιστα. Λοιπὸν τὰς ὑψηλὰς τάξεις τῆς κοινωνίας, τὰς κρατοῦμεν, κύριε βαρῶνε, ἀπὸ τὰ μαλλιά. Ἐγὼ, τὸν ὁποῖον βλέπετε, ἐκόμωσα μίαν ἐσπέραν τὴν Κυρίαν Πολινιαχ, ὁ πατήρ μου ἐκόμωσε τὴν Κυρίαν Δουβαρὺ, ὁ πάππος μου τὴν Κυρίαν Πορπαδούρ. Εἴχομεν λοιπὸν τὰ δικαιώματά μας, κύριε, τὰς θέσεις μας, τὰς σπάθας μας. Εἶνε ἀληθὲς ὅτι διὰ ν' ἀποφύγωμεν συμβάντα, ἅτινα ἐδύναντο νὰ ἐπέλθωσιν ἀπὸ κεφαλᾶς ἐξημεμένας, ὡς τὰς ἰδικὰς μας, τὸν περισσότερον χρόνον αἱ σπάθαι μας ἦσαν ξύλιναι, ἀλλ' ὅπως δῆποτε, ἂν δὲν ἦτο τὸ πρᾶγμα, ὑπῆρχε τὸ ὁμοίωμα. Ναί, κύριε βαρῶνε, ἐξηκολούθησεν ὁ Καδενέττος μετὰ στεναγμοῦ, ὁ καιρὸς ἐκεῖνος ἦτον ὠραῖος ὅχι μόνον διὰ τοὺς φενακοπλόκους, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν Γαλλίαν. Ἐγνωρίζαμεν ὅλα τὰ μυστικά, ὅλας τὰς σκευωρίας, τίποτε δὲν ἐκρύπτετο ἀπὸ ἡμᾶς, καὶ οὐδέποτε ὑπῆρξε παράδειγμα νὰ προδοθῇ ἐν μυστικὸν ὑπὸ ἐνὸς φενακοπλόκου. Βλέπετε τὴν πτωχὴν μας βασίλισσαν; εἰς ποῖον ἐνεπιστεύθη τοὺς ἀδάμαντάς της; εἰς τὸν μέγαν, εἰς τὸν ἐνδοξον Λεονάρδον, τὸν βασιλέα τῆς φενακευτικῆς. Λοιπὸν, κύριε βαρῶνε, δύο ἄνθρωποι ἐξήρκεσαν νὰ ἀνατρέψωσι τὸ οἰκοδόμημα μιᾶς δυνάμεως, ἥτις ἀνεπαύετο ἐπὶ τῶν φενακῶν τοῦ Λουδοβίκου ΙΘ', ἐπὶ τῶν κοσμημάτων τῆς ἀντιβασιλείας, ἐπὶ τῶν ὑφασμάτων τοῦ Λουδοβίκου ΙΕ', καὶ ἐπὶ τῶν φιλαρεσκειῶν τῆς Μαρίας Ἀντωνέττης.

— Καὶ οἱ δύο οὗτοι ἄνθρωποι, οἱ δύο οὗτοι ἐπαναστάται, οἱ δύο οὗτοι μεταρρυθμισταί, τίνες εἶνε Καδενέττε, διὰ νὰ τοὺς ἐκθέσω καὶ ἐγὼ, καθόσον δύναμαι, εἰς τὴν δημοσίαν κατάκρισιν;

— Ὁ Κ. Πουσσώ καὶ ὁ πολίτης Ταλμά. Ὁ Κ. Πουσσώ, ὅστις εἶπε τὴν ἀνοησίαν ταύτην «Ἐπιστρέψατε εἰς τὴν φύσιν» καὶ ὁ πολίτης Ταλμά, ὅστις ἐφεύρε τὰς Τιταίους φενάκας.

— Εἶνε ἀληθές, Καδενέττε, εἶνε ἀληθές.

— Τέλος μὲ τὸ διευθυντήριον ἐλπίζομεν ὀλίγον. Ὁ Κ. Βαρρᾶς δὲν ἔπαυσε ποτὲ νὰ ἐπιπάσῃ τὴν κόμην μὲ κόνιν, καὶ ὁ πολίτης Μουλὲν διετήρησε τὴν οὐράν· ἀλλὰ, καταλαμβάνετε, ἡ 18 Βρούμαιρ, τὰ πάντα ἐμῆδενισε μὲ τὸν τρόπον τοῦ κτενίσματος τοῦ Βοναπάρτου... Ἀ! σταθῆτε, ἐξηκολούθησεν ὁ Καδενέττος φουσῶν τὰ παρώτια τῆς φενάκης. Δόξα τῷ Θεῷ, ἰδοὺ ἀληθῆ ἀριστοκρατικὰ μαλλία, λεπτὰ καὶ μαλακὰ ὡς μέταξα. Ἰδέτε, κύριε βαρῶνε, θέλετε νὰ γείνητε ὡς ὁ Ἀδωνίς. Ἀ! ἂν ἡ Ἀφροδίτη σᾶς ἐβλεπεν, ἐστὲ βέβαιος ὅτι ὁ Ἄρης δὲν θὰ ἐξηλοτύπει πλέον περὶ τοῦ Ἀδωνίδος, ἀλλὰ μᾶλλον περὶ ὑμῶν.

Καὶ ὁ Καδενέττος φθάσας εἰς τὸ πέρας τῆς ἐργασίας του καὶ εὐχαριστημένος μένων, ἐπαρουσιάσεν ἐν κάτοπτρον μὲ τὴν χεῖρα εἰς τὸν Μοργάν, ὅστις θεώρησεν ἐν αὐτῷ μετ' εὐαρεσκείας.

— Βεβαίως, φίλτατε, εἶπεν εἰς τὸν φενακοπλόκον, εἶσαι ἀριστοτέχνης· κράτησον αὐτὴν τὴν φενάκην, ὥστε ἂν κάμμίαν ἡμέραν μοῦ κόψωσι τὸν λαιμόν, ἐπειδὴ θὰ παρίστανται ἀναμφιβόλως γυναῖκες εἰς τὴν ἐκτέλεσιν, αὐτὴν τὴν φενάκην θὰ βάλω διὰ νὰ κάμω περισσοτέραν ἐπίδειξιν.

— Ὁ Κ. βαρῶνος ρέλει νὰ τὸν λυπηθοῦν, εἶπε σοβαρῶς ὁ φενακοπλόκος.

— Ναί. Ἐν τούτοις λάβε ἐν σκοῦδον, φίλτατε Καδενέττε, διὰ τὸν κόπον τὸν ὅποιον κατέβαλες. Εἰπέ δὲ, σὲ παρακαλῶ, ἐνῷ καταβαίνεις νὰ φωνάξωσι μίαν ἄμαξαν.

Ὁ Καδενέττος ἐξέβαλε στεναγμόν.

— Κύριε βαρῶνε, εἶπεν, ἦτο μία ἐποχή, καθ' ἣν θὰ σᾶς ἔλεγον, ὑπάγετε εἰς τὴν αὐλὴν μὲ αὐτὴν τὴν φενάκην, καὶ τοῦτο μοὶ ἐξήρκει ὡς πληρωμὴ· ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει πλέον αὐλὴ, κύριε βαρῶνε, καὶ πρέπει νὰ ζήσωμεν. Θὰ ἔχητε τὴν ἄμαξαν.

Καὶ ὁ Καδενέττος ἐκπέμψας καὶ δεύτερον στεναγμόν, καὶ θέσας τὸ σκοῦδον εἰς τὸ θυλάκιόν του, ἔκαμεν ὑπόκλισιν ἀρμοδίαν εἰς φενακοπλόκους καὶ χοροδιδασκάλους, καὶ ἄφησε τὸν πελάτην του νὰ ἀποτελειώσῃ τὸν ἱματισμόν του.

Ἀπαξ τῆς φενάκης διορθωθείσης, μικρὸν

ὑπελείπετο ἐτι, διότι μόνον τὸ περιλαίμιον ἀπῆτει ὀλίγην χρονατριβὴν ἕνεκα τῶν πολλῶν πτυχῶν, ἃς εἶχεν· ἀλλ' ὁ Μοργάν, ὡς ἄνθρωπος ἐμπειρος περὶ τὰ τοιαῦτα, ἐτελείωσε ταχέως καὶ τὴν δύσκολον ταύτην ἐργασίαν, καὶ μόλις ἤχησεν ἡ ἐνδεκάτη ὥρα, καὶ εὐρέθη ἑτοιμος ὅπως ἀναβῇ ἐπὶ τοῦ ὄχηματος.

Ὁ Καδενέττος δὲν ἐλησμόνησε τὴν ἐντολὴν τοῦ Μοργάν· ὥστε ὅτε οὗτος κατέβη, μία ἄμαξα τὸν ἐπερίμενε πρὸ τῆς θύρας. Πηδῆσας δ' ἐν αὐτῇ, εἶπε πρὸς τὸν ἄμαξηλάτην νὰ τὸν ὀδηγήσῃ εἰς τὴν ὁδὸν Βακ, ἀριθμὸς 60.

Τὸ ὄχημα ἔλαβε τὴν ὁδὸν Γρενέλλης, ἔφθασεν εἰς τὴν ὁδὸν Βακ καὶ ἐστάθη πρὸ τοῦ ἀριθμοῦ 60.

— Ἰδοὺ τὰ διόδιά σας διπλᾶ, εἶπεν ὁ Μοργάν εἰς τὸν ἄμαξηλάτην, ἀλλ' ἐπὶ τῷ ὄρῳ νὰ μὴ σταθμεύσητε πλησίον τῆς θύρας.

Ὁ ἄμαξηλάτης λαβὼν τρία φράγκα, ἐγένετο ἄφαντος εἰς τὴν γωνίαν τῆς ὁδοῦ Βαρένης· ὁ δὲ Μοργάν ἐρρίψε τὰ βλέμματα ἐπὶ τῆς ἐπόψεως τοῦ οἴκου, φοβούμενος μὴ ἀπατηθῇ περὶ τῆς θύρας. Τόσον ἡ οἰκία ἐκείνη ἦτο σκοτεινὴ καὶ σιωπηλή.

Ἐν τούτοις ὁ Μοργάν δὲν ἐδίστασεν, ἀλλ' ἐκτύπησε τὴν θύραν δι' ἰδιαίτερου τρόπου, καὶ ἐκείνη ἤνοιξεν. Εἰς τὸ βάθος τῆς αὐλῆς ἐξετείνετο μέγα οἰκοδόμημα, λαμπρῶς πεφωτισμένον. Ὁ νέος διηυθύνθη πρὸς αὐτό, καὶ καθόσον ἐπλησίαζε, τόσον ὁ ἦχος τῶν μουσικῶν ὀργάνων ἔφθανε πρὸς αὐτόν. Ἀνέβη εἰς τὸ πρῶτον ὀρόφωμα, καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ ἱματιοφυλακεῖον, ἔτεινε τὸν μανδύαν αὐτοῦ πρὸς τὸν τεταγμένον ἱματιοφύλακα. — Ἰδοὺ ὁ ἀριθμὸς σας, τῷ εἶπεν ἐκεῖνος· τὰ δὲ ὅπλα σας καταθέσατέ τα εἰς τὴν στοὰν, εἰς τρόπον ὅμως ὥστε νὰ δύνασθε νὰ τὰ ἀναγνωρίσητε.

Ὁ Μοργάν ἔθηκε τὸν ἀριθμόν εἰς τὸ θυλάκιον τοῦ πανταλονίου του καὶ εἰσῆλθεν εἰς μεγάλην στοὰν μετεσχηματισμένην εἰς ὅπλαστάσιον. Ἐν αὐτῇ ὑπῆρχεν ἀληθὴς συλλογὴ παντοειδῶν ὀπλων, πιστολίων πλατυστόμων, καραβινῶν, ξιφῶν, μαχαιρίων. Ἐπειδὴ ὁ χορὸς ἐν πάσῃ στιγμῇ ἐδύνατο νὰ διακοπῇ ὑπὸ τῆς ἀστυνομίας, ἕκαστος τῶν χορευτῶν ἔπρεπεν ἐντὸς μιᾶς στιγμῆς νὰ δύναται νὰ μετασχηματίζεται εἰς πολεμιστὴν. Ἀπαλλαγείς δὲ τῶν ὀπλων του, ὁ Μοργάν εἰσῆλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ χοροῦ.

(ἀκολουθεῖ)